

**Apel public cu privire la necesitatea consultării publice și calificate a propunerilor privind
reforma legislației procesuale civile, despre statutul judecătorului și asigurarea activității unor
instanțe de judecată**

Chișinău, 4 iulie 2012

Subsemnații la acest apel atenționăm Parlamentul Republicii Moldova asupra necesității discuțiilor publice, calificate și complexe privind recente modificări legislative promovate ad-hoc în privința modificării procedurii de motivare a hotărârilor judecătorești în procesele civile în prima instanță; stabilirea noilor reguli cu privire la eliberarea din funcție a judecătorilor și stabilirea numărului de asistenți judiciari pentru judecătorii Curții Supreme de Justiție.

În particular, suntem îngrijorați de următoarele prevederi ce au fost introduse pentru examinare în lectura a doua a proiectelor de lege pentru modificarea Codului de Procedură Civilă (CPC) (înregistrat în Parlament cu nr. 2829) și proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (înregistrat în parlament cu nr. 392):

1. Propunerile de modificare a art.236 din CPC (proiectul nr. 2829, art. 236) exclud motivarea obligatorie a hotărârilor judecătorești de prima instanță, cu excepția cazurilor în care părțile ar cere în mod expres motivarea hotărârii; dacă hotărârea este contestată sau hotărârea urmează a fi recunoscută și executată pe teritoriul altui stat. În apelul din 26 iunie 2012 ne-am exprimat dezacordul cu propunerea respectivă, precum și consecințele pe care le-ar putea avea acceptarea acesteia asupra justițiabililor și sistemului judecătoresc. Spre regret, la 27 iunie 2012, Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul nr. 2829 și a acceptat propunerile promovate ad-hoc fără consultare publică și calificată. Societatea civilă și reprezentanții grupurilor profesionale nu au fost consultate cu privire la această modificare, deși este de ordin conceptual și schimbă radical regimul propus în proiectul de lege aprobat de Guvern. În varianta inițială, aprobată de Guvern, era prevăzut un alt regim al motivării hotărârilor judecătorești și acel regim era suficient argumentat în nota informativă la proiectul de lege.

2. Propunerile la proiectul de lege nr. 392 art. II, prevăd ca din art. 25 al Legii nr 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, prevede în art. 25 excluderea dreptului judecătorilor de a beneficia de indemnizația unică de concediere și pensia stabilită în condiții privilegiate în cazul în care aceștia vor fi eliberați din funcția de judecător în baza următoarelor temeuri: incompetenței profesionale stabilite în rezultatul evaluării performanțelor; comiterii unei abateri disciplinare specificate la art. 22 alin.(1) al Legii nr. 544; pronunțării hotărârii definitive de condamnare și nerespectării prevederilor art. 8 al Legii nr. 544. Nu contestăm oportunitatea modificărilor propuse per se, dar considerăm că aceste aspecte sunt sensibile și de o importanță majoră pentru asigurarea independenței judecătorilor, ceea ce impune discutarea și argumentarea oricăror propuneri ce afectează statutul lor social. Spre exemplu, nu pare a fi proporțională privarea de dreptul de a beneficia de indemnizația unică de concediere și pensia stabilită în condiții privilegiate pentru eliberarea din funcție pentru orice abatere disciplinară prevăzută de art. 22 al Legii. Privarea de dreptul respectiv ar putea fi prevăzută ca sancțiune complementară, la discreția organului care aplică sancțiunea disciplinară, decât prevederea obligatorie pentru toate cazurile de eliberare din funcție.

3. Propunerea de la proiectul de lege nr. 392, art. III, prevede includerea în art. 4 al Legii nr. 789-XII din 26 martie 1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție a textului: „Fiecare judecător al Curții Supreme de Justiție este asistat de 3 asistenți judiciari”. Această prevedere de asemenea nu a fost inclusă în proiectul inițial și nu este clară argumentarea necesității existenței a câte 3 asistenți judiciari pentru fiecare judecător în condițiile în care competența Curții Supreme de Justiție urmează a fost limitată. În condițiile actuale, când judecătorii de primă instanță și ai Curților de Apel, care înfăptuiesc cel mai mare și cel mai complicat volum de lucru, dar nu au nici măcar un singur asistent judiciar, ar fi mai corect și

mai eficient de asigurat mai întâi acești judecători cu cel puțin câte un asistent judiciar și de efectuat un studiu complex cu privire la necesitatea creșterii numărului asistenților judiciari la Curtea Supremă de Justiție, reieșind din experiența și volumul de activitate a acesteia, conform noilor modificări legislative.

Pornind de la cele expuse, subsemnații solicită:

Parlamentului Republicii Moldova și fiecărui parlamentar în parte:

1. Să nu susțină modificarea prin care se exclude obligația judecătorilor de primă instanță de a-și motiva hotărârile și de a adopta versiunea modificărilor la Codul de procedură civilă aprobate de Guvern, care a fost supusă consultărilor publice și este argumentată în nota informativă la proiectul de lege de modificare a CPC (nr. 2829);
2. Să nu susțină modificările incluse în proiectul de lege nr. 392 cu privire la privarea judecătorilor eliberați din funcție de dreptul la indemnizația unică de concediere și pensia stabilită în condiții privilegiate
3. Să excludă propunerea de stabilire expresă în lege a obligației de a angaja câte 3 asistenți judiciar pentru fiecare judecător al Curții Supreme de Justiție fără consultări publice și argumentarea modificărilor respective.

Semnatari:

Centrul de Resurse Juridice din Moldova, Sorina MACRINICI

Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT, Igor BOȚAN

Institutul pentru Politici Publice, Arcadie BARBĂROSIE

Centrul Analitic Independent EXPERT-GRUP, Valeriu PROHNIȚCHI

Victor MUNTEANU, Director al Programului de Drept al Fundației Soros-Moldova

Asociația Promo-LEX, Ion MANOLE

Amnesty International Moldova, Cristina PERETEATCU

Institutul pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, Ana UNGUREAN